

Warszawa, 25/01/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-573687-IX-903/07/TO

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Grzegorz SCHETYNA

Wicepremier

Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Wielce Szanowny Panie Premierze

Uprzejmie informuję, iż listopadzie 2007 r. pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzili kontrolę przestrzegania praw obywatelskich funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

W ramach przeprowadzonej kontroli zapoznano się m.in. z aktami zakończonych postępowań dyscyplinarnych. Zgodnie z art. 134 i ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego przełożony dyscyplinarny zleca przeprowadzenie czynności wyjaśniających. **Czynności te należy ukończyć w terminie 30 dni.** Stosownie do treści art. 135a ust. 1 cyt. ustawy, czynności wyjaśniające prowadzi wyznaczony rzecznik dyscyplinarny. Przełożony dyscyplinarny wyznacza rzeczników dyscyplinarnych na okres 4 lat spośród policjantów w służbie stałej. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny formułuje wnioski dotyczące dalszego toku postępowania, które przedstawia przełożonemu dyscyplinarnemu w stosownym sprawozdaniu.

Z analizy akt zakończonych postępowań dyscyplinarnych wynika, iż 30-dniowe terminy dla prowadzenia postępowania wyjaśniającego są znacznie przekraczane. Postępowania wyjaśniające prowadzone są o miesiąc, dwa, trzy a w skrajnym przypadku prawie pół roku ponad wskazany w ustawie termin. Zauważyć należy, że rzecznik

dyscyplinarny zbiera materiał dowodowy i podejmuje czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy. W szczególności przesłuchuje świadków, obwinionego, przyjmuje od niego wyjaśnienia, dokonuje oględzin. Jednak z tytułu prowadzonych spraw nie otrzymuje dodatkowego wynagrodzenia. Prowadzi on postępowania wyjaśniające czy dyscyplinarne *pro publico bono*, poza normalnie wykonywanymi obowiązkami służbowymi. Wydaje się zatem stosownym, wzorem np. wojska wprowadzenie dodatku służbowego z tytułu wykonywania funkcji rzecznika dyscyplinarnego. Zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 września 2002 r. w sprawie wojskowych rzeczników dyscyplinarnych (Dz.U. Nr 155, poz. 1292 ze zm.) rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje dodatkowe wynagrodzenie z tytułu wykonywanej funkcji w wysokości 3,78 % najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego, zwanego dalej "uposażeniem". Dodatkowe wynagrodzenie ulega zwiększeniu o 2 % uposażenia, za każde przeprowadzone i zakończone:

- 1) postępowanie wyjaśniające;
- 2) uzupełnienie materiału dowodowego w postępowaniu odwoławczym;
- 3) sprawdzenie przesłanek w celu wzruszenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

Realizowane z powodzeniem w wojsku rozwiązanie, przetransponowane na grunt postępowania dyscyplinarnego w Policji, niewątpliwie przyczyni się do bardziej rzetelnego i skuteczniejszego, a przede wszystkim terminowego wykonywania obowiązków rzecznika dyscyplinarnego.

Ponadto przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami związków zawodowych oraz funkcjonariuszami podległych jednostek. Podnieśli oni problem stawiennictwa w sądzie w czasie wolnym od służby. Zdarza się że po służbie zakończonej o 4 rano policjanci wzywani są - z odpowiednim wyprzedzeniem - do sądu w charakterze świadka. Przełożeni nie dają możliwości zmiany służby tak, aby termin wezwania pokrywał się z terminem służby. Następnie nie traktują stawiennictwa w sądzie w czasie wolnym, jako wykonywania obowiązków służbowych. Wskazali również na niejasny sposób dzielenia premii. Funkcjonariusze SPI podnieśli, iż przełożeni wyznaczają im limity osób legitymowanych (do końca miesiąca brakowało 800 legitymowanych, wobec czego każdy patrol miał wylegitymować co najmniej 22 osoby). Problem występowania tzw. limitów osób legitymowanych i wystawionych mandatów był już kilkakrotnie przedmiotem moich

wystąpień. Ponadto w jednostce brakuje odpowiedniego miejsca do oddania strzału kontrolnego przy sprawdzaniu broni. Policjanci sprawdzają broń oddając strzał kontrolny w podłogę. Jest to niezachowanie podstawowych zasad bezpieczeństwa, bowiem pocisk oddany w pomieszczeniu rykoszetuje, co w rezultacie doprowadzić może do nieszczęścia. Brakuje również rękawiczek gumowych (zaopatrują się w pogotowiu), materiałów biurowych, baterii do latarek. Bardzo często zdarza się, iż funkcjonariusze odprowadzają do izby wytrzeźwień pijanych bezdomnych, wnosząc ich czasem na plecach po schodach do budynku PDOZ. Brakuje środków do dezynfekcji radiowozów i ubrań. Na prośbę o takie środki dostają polecenie umycia wnętrza samochodu ciepłą wodą, co tylko potęguje nieprzyjemny zapach. Brakuje również wyposażenia NOP (nieetatowy oddział Policji), przyłbice z czasów Milicji Obywatelskiej mocowane są na głowach sznurkami. NOP wykorzystywany jest przy zabezpieczeniu imprez masowych. Przez udział w NOP funkcjonariusze mają później zaległości w wypełnianiu norm legitymowanych.

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia inicjatywy ustawodawczej, w celu uregulowania statusu rzecznika dyscyplinarnego. Jednocześnie na podstawie art. 12 pkt 2 cyt. ustawy zwracam się z uprzejmą prośbą o spowodowanie zbadania przedstawionych wyżej problemów wizytowanej jednostki.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o dokonanych ustaleniach i podjętych decyzjach.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski